

Významné osobnosti – Jan Palach

Text

Jan Palach se narodil v srpnu roku 1948 a žil ve Všetatech u Mělníka. Když zemřel, bylo mu pouhých dvacet let. Přesto na něj dodnes vzpomínají lidé u nás i v zahraničí. Co udělal tak významného?

Celý život prožil v období, kdy byli v naší zemi u moci komunisté, kteří se velmi snažili řídit lidem život a nedovoľovali jim svobodně dělat, co chtějí.

V době, kdy Jan Palach chodil na základní školu a potom na všeobecně vzdělávací školu (dnes by to bylo gymnázium), rád četl, sportoval a zajímal se o historii. Dějiny chtěl také studovat na vysoké škole. Hlásilo se tam ale moc uchazečů, a tak Jana nepřijali a on začal studovat ekonomii. (Později se mu podařilo přestoupit na svou vysněnou školu – Filozofickou fakultu univerzity Karlovy.) S dalšími studenty se účastnil pracovních zájezdů do zahraničí a zapojoval se do různých studentských aktivit.

V srpnu roku 1968 obsadila Československo sovětská vojska, protože už to vypadalo, že lidé u nás budou moci žít svobodněji, než původně komunisté zamýšleli. Tato událost Jana velmi zasáhla a on se začal více zajímat o politiku a o to, jak proti takovému útlaku lidí bojovat. Spolu s ostatními studenty demonstroval proti přítomnosti cizích vojsk. Časem to však vypadalo, že lidé se s jejich přítomností v naší zemi smířili. Jan se tedy rozhodl udělat něco, co ostatní lidi šokuje a povzbudí k tomu, aby bojovali za svou svobodu a nenechali si líbit to, že je někdo takhle omezuje.

16. ledna 1969 se na Václavském náměstí před Národním muzeem polil benzinem a zapálil. Po několika dnech v nemocnici zemřel. V dopise na rozloučenou, který měl u sebe, vysvětlil, proč se zapálil a vyzýval lidi, aby protestovali a nesmířili se s nesvobodou.

Lidé byli jeho činem otřeseni. Několik dní po jeho činu se ve velkém množství scházeli na různých místech republiky. Na Palachův pohřeb přišly desetitisíce lidí.

Komunisté Palachův čin odsoudili. Pronásledovali a zatýkali lidi, kteří jeho čin obhajovali. Komunistická strana dokonce nařídila vykopání Palachova těla z pražského hřbitova, kam za ním chodilo mnoho lidí. Tělo bylo spáleno a převezeno do Všetat.

Ani během dalších dvaceti let lidé na Jana Palacha nezapomněli. Když to vypadalo, že už moc komunistů slábně, pořádali na výročí jeho smrti masové demonstrace a protesty proti režimu. Tyto události se dnes označují jako Palachův týden (15. – 21. 1. 1989). Komunistická vláda se snažila tyto aktivity násilím potlačit. Zatkla mnoho lidí, mezi nimi i Václava Havla.

Už se jí ale nepodařilo zadržet změnu, kterou lidé chtěli, a na podzim roku 1989 po čtyřiceti letech komunistický režim u nás padl.

Na Jana Palacha pro jeho čin vzpomínáme i dnes. V mnoha městech po světě jsou po něm pojmenována náměstí nebo ulice. Před Národním muzeem v Praze má pomník a jeho hrob je opět na Olšanských hřbitovech. Především ale obdivujeme jeho odvahu bojovat za pravdu a svobodu, a dokonce za tyto hodnoty obětovat vlastní život.

Test na ověření osvojených informací – Jan Palach

1. Jak zemřel Jan Palach? .....

2. Zakroužkuj pravdivá tvrzení:
  - a) Když zemřel, bylo Janovi 30 let.
  - b) Když zemřel, bylo Janovi 20 let.
  - c) V době, kdy zemřel, byl Jan studentem.
  - d) V době, kdy zemřel, vyučoval Jan na vysoké škole.
  - e) Jan se zajímal o dějiny a politiku.
  - f) Jan se zajímal o ekonomii a jazyky.

3. Kdy se Jan Palach rozhodl ke svému činu?
  - a) Když viděl do Prahy přijíždět nepřátelské tanky a česká armáda se proti nim nebránila.
  - b) Když viděl, že se lidé smiřují s přítomností cizích vojáků u nás a s omezováním své svobody komunisty.

4. Po smrti Jana Palacha Češi protestovali tak dlouho, až se komunisté vzdali moci.

ANO – NE

5. Co se stalo 20 let po smrti Jana Palacha? .....

